

»Niin kaunis että tekee kipeää...
Murhamysteeri, kasvukertomus ja villin luonnon ylistys.»
-THE NEW YORK TIMES BOOK REVIEW

SUON VILLI LAULU

YLI
6 MILJOONAA
MYTTYÄ
KIRJAA!

DELIA OWENS

#1 NEW YORK TIMES BESTSELLER

*Suon
villi laulu*

DELIA OWENS

SUOMENTANUT
MARIA LYYTINEN

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos

Where the Crawdads Sing

Copyright © 2018 by Delia Owens

All rights reserved including the right of reproduction
in whole or in part in any form.

This edition published by arrangement with G.P Putnam's Sons, an imprint of
Penguin Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC.

Kartat ja kirjan kuvitukset Meighan Cavanaugh

Teoksessa siteerattujen runojen käännökset Maria Lyytinen

Lainauksen Aldo Leopoldin *Sand Countyn Almanakka ja luonnoksia sieltä täältä*
-teoksesta on suomentanut Tapani Kilpeläinen (niin & näin, Tampere, 2017)

Suomenkielinen laitos © Maria Lyytinen ja WSOY 2020

Werner Söderström Osakeyhtiö

ISBN 978-951-0-44600-3

Painettu EU:ssa

Amandalle, Margaretille ja Barbaralle

Tää on teille:

*Jos ei ois koskaan tavattu,
ei koskaan ois tunnettu.*

*Me tavattiin
ja tutustuttiin,
ja mä rakastuin teihin,
ikihyviksi.*

ENSIMMÄINEN OSA

Marskimaa

Prologi

1969

Marskima ei ole suonryteikkö. Marskima on valoisa paikka, missä heinä kasvaa vedessä ja vesi soljuu osaksi taivasta. Verkkaiset purot polveilevat kuljettaen auringonkehrää merelle, ja pitkäkoipiset linnut kohoavat siivilleen hämmästyttävän sulavasti – vaikka eivät näytä lentoon luoduilta – tuhannen lumihanhen kaatuksen pauhussa.

Siellä täällä marskimaalla, nihkeänkosteiden metsien kätköissä, rämeinen suo ryömiä alaville turvemaille. Suovesi on tyyntä ja tummaa, se on hotkaissut valon mutaiseen nieluunsa. Jopa yöeläjät liikkuvat sen siimeksessä päiväsaikaan. Ääniäkin siellä kuuluu, mutta marskimaahan verrattuna suo on hiljainen, sillä hajoaminen tapahtuu solutasolla. Elämä mätänee ja löyhkää ja palaa lahonneeksi turpeeksi; suon katkerassa liejussa kuolema synnyttää elämää.

Lokakuun 30. päivän aamuna vuonna 1969 Chase Andrews in ruumis lojui suolla, joka olisi kaikessa hiljaisuudessa, suomaaiseen tyyliinsä sulatellut sen sisuksiinsa. Kätkenyt iäksi. Suo tietää kuolemasta kaiken, eikä välttämättä pidä sitä traagisena, syntisenä nyt ei ainakaan. Tänä aamuna kaksi kylän poikaa sattui kuitenkin pyöräilemään vanhalle palotornille, jonka kolmannelta porrastasanteelta he huomasivat Chasen farkkutakin.

1.

Äiti

1952

Aamu porotti niin elokuisen kuumana, että marskimaan kostea henkäys ripustautui tammiin ja mäntyihin usvana. Sahapalmupuskista ei kuulunut tavanomaistakaan kahinaa, vain laguunista lentoon kohoavan haikaran siipien vaimea, verkkainen läpse. Silloin Kya, joka oli vasta kuusivuotias, kuuli verkkooven läimähtävän. Hän seisoj jakkaralla ja lakkasi jynssäämästä kattilasta maissiryyrien rippeitä ja laski astian pesusoikkoon, jossa lainehti likaista tiskivettä. Nyt kuului enää vain hänen oma hengityksensä. Kuka mökistä oikein oli lähtenyt? Ei äiti. Äiti ei ikinä päästänyt ovea läimähtämään.

Mutta kun Kya säntäsi kuistille, hän näki äitinsä kävelevän hiekkasta pihapolkua korkokengät jalassa, pitkässä ruskeassa hameessa, jonka vekkikelma näykki nilkkoja. Tylppäkärkiset kengät olivat alligaattorikuvioista keinonahkaa. Äidin ainoa hienompi kenkäpari. Kyan teki mieli kailottaa perään, mutta hän tiesi, ettei isää kannattanut herättää, joten hän aukaisi oven ja meni seisomaan tiilistä ja lankuista kyhätyleille rappusille. Sieltä hän näki, että äidillä oli mukanaan sininen kapsäkkinsä. Yleensä Kya tiesi kuin luottavainen koiranpentu, että äiti palaisi mukanaan rasvaiseen ruskeaan paperiin kääreästy lihakimpale tai pää

alaspäin riippuva kana. Mutta ei äiti koskaan pannut jalkaan alligaattorikorkkareitaan tai ottanut kapsäkkiään mukaan.

Polun ja tien risteyksessä äiti katsoi aina taakseen, kohotti toista kättään ja huiskutti valkealla kämmenellään, ennen kuin kääntyi soisten metsien ja osmankäämilaguunien lomitse mutkittelevalle reitille, joka vuoroveden salliessa johdatti kenties aina kylälle asti. Mutta tänään äiti vain jatkoi horjuvin askelin matkaa uurteista polkua pitkin. Hänen pitkä hahmonsa vilahteli vielä metsän siimeksessä, kunnes lehvien seasta erottui enää kaistale valkeaa huivia. Kya pinkaisi paikkaan, josta avautui näkymä tielle, sillä kyllä äiti nyt sentään sieltä vilkuttaisi, mutta hän ehätti sinne nähdäkseen enää välähdyksen sinisestä kapsäkistä – jonka väri ei lainkaan sopinut metsän sävyihin – kunnes sekin katosi kokonaan. Hänen rinnassaan tuntui paksun, liejuisen mudan paino, kun hän palasi portaille odottamaan.

Kya oli viidestä lapsesta nuorin, paljon muita sisaruksia nuorempi, vaikka hän ei enää myöhemmin muistanutkaan toisten ikiä. He asuivat äidin ja isän kanssa ahtaasti kuin kanit kopissa, heikkotekoisessa hökkelissä, jonka ikkunaverkoin suojattu kuisti töröttöi silmät ammollaan tammipuiden alla.

Kyasta ikäjärjestyksessä seuraava veli Jodie, joka hänkin oli seitsemän vuotta vanhempi, tuli ulos ja jäi seisomaan siskonsa taakse. Heillä oli samanlaiset tummat silmät ja musta tukka, ja veli oli opettanut Kyan tunnistamaan lintujen ääniä ja tähtiä ja ohjaamaan venettä taarnanvarsien seassa.

»Kyllä äiti takasin tulee», Jodie sanoi.

»Enpä tiää. Sillä oli ne alligaattorikengät.»

»Ei äidit kakrujaan jätä. Ei vaan kuulu niiden luonteeseen.»

»Sähän sanoit, että se yksi kettu jätti pentunsa.»

»Joo, mutta se kettunarttu olikin loukannut koipensa. Se olis nääntynyt nälkään, jos se olis yrittänyt ruokkia ittensä lisäksi vielä pennutkin. Parempi sen oli ne jättää, antaa koiven parantua,

ja tehdä sitten lisää pentuja, kun se pystyis elättämään ne kunnolla. Äiti ei näe nälkää, että kyllä se vielä takasin tulee.» Jodie ei ollut asiasta läheskään niin varma kuin miltä kuulosti, mutta sanoi niin Kyan takia.

Kya kuiskasi pala kurkussa: »Mutta äidillä oli se sininen kapsäkki kuin se olis menossa kauemmaskin.»

MÖKKI KÖKÖTTI VÄHÄN matkan päässä sahapalmuista, joita kasvoi hiekkatasangolla aina vihreiden laguunien vyöhön asti ja kauempana pitkin koko marskimaata. Mailitolkulla niin sitkeää terävälehtistä kasvia, että se menestyi suolavedessäkin, eikä sen tielle osunut kuin korkeintaan tuulen muotoihin taipuneita puita. Mökin sivuilla kohosi tiheä tammimetsikkö, joka kätki suojiinsa lähimmän laguunin elämää kuhisevine, poreilevine pintoineen. Mereltä, metsikön takaa kulkeutui suolaista ilmaa ja lokkien ääniä.

Maa-alan valtaaminen ei ollut juurikaan muuttunut sitten 1500-luvun. Marskimaalta sieltä täältä haltuun otettuja plänttejä ei ollut virallisesti kirjattu mihinkään, vain paalutettu luonnollisten rajojen mukaisesti omiksi, missä rajana puro, missä kuollut tammi. Ja paaluttajina olivat lainsuojattomat. Harva nimittäin pystyttää itselleen palmunlehmäajaa keskelle suota, ellei sitten ole karkuteillä tai ajautunut elämässään umpikujaan.

Marskimaata suojasi rikkonainen rantaviiva, jonka varhaiset tutkimusmatkailijat olivat nimenneet »Atlantin hautausmaaksi», sillä ristiaallokko, rajut tuulet ja rantakarikot ajoivat laivoja haaksirikkoon kuin paperipursia noilla vesillä, jotka sittemmin tunnettiin Pohjois-Carolinan rannikkona. Erään merimiehen lokikirjassa luki: »purjehdimme pitkin rannikkoa... mutta emme löytäneet minkäänlaista rantautumisväylää... Jouduimme ankaran myrskyn kouriin... oli pakko palata avomerelle, että pääsimme laivoinemme turvaan, ja meitä kiidätti voimakas merivirta...

»Maaperä... on heinikkoista matalikkoa ja suota, joten palasimme laivaamme... Tämä varoituksena kaikille niille, jotka tästä edes pyrkivät niille seuduille asettumaan.»

Kunnollista maata etsivät jatkoivat matkaa, ja pahamaineisen marskimaan haaviin jäi sekalainen sakki kapinallisia merimiehiä, haaksirikkoisia, velkoihin joutuneita sekä sotia, veroja tai epämieluisia lakeja vältteleviä karkulaisia. Niistä, joita malaria ei tappanut tai suo hotkaissut, sikisi monirotuinen ja moninaisten kulttuurien metsäläisheimo, jonka jokainen jäsen osasi kaataa kirveellä pienen metsän ja kantaa raskaankin metsästyssaaliin kaukaa kotiin. Jokaisella oli oma reviiirinsä kuin rämemajavilla, mutta kaikkien oli myös mahdollista samalle kapealle kaistaleelle, ellei sitten aikonut kadota rämeisen suon syvyksiin. Kaksisataa vuotta myöhemmin heidän joukkoonsa liittyi orjakarkureita, jotka pakenivat marskimalle ja joita kutsuttiin maroneiksi, sekä pennittömiä ja vainottuja vapautettuja orjia, jotka asettuivat vailla parempia vaihtoehtoja sinne tänne vetiselle maalle.

Vaikka seutu kenties oli kurjaa, niukkaa se ei missään nimessä ollut. Niin maaperä kuin vesistöt kuhisivat elämää – vilistäviä hiekkarapuja, mudassa taapertavia rämerapuja, vesilintuja, kaloja, katkarapuja, ostereita, hyvin syöneitä peuroja ja pulskia hanhia. Jos vain viitsi hiukan ponnistella päivällisensä eteen, ei taatusti nähnyt nälkää.

Nyt elettiin vuotta 1952, joten jotkin vallatuista maatilkuista olivat olleet hajanaisen, kirjaamattoman väen hallussa jo neljäsatä vuotta. Suurinta osaa oli asutettu ainakin sisällissotaa edeltävältä ajalta asti. Toisia tilkkuja taas oli otettu haltuun vasta hiljattain, etenkin maailmansotien jälkeen, kun varattomia ja vaurioituneita miehiä palasi rintamalta. Soinen seutu ei rajoittanut heidän elämänsä vaan antoi heille olemisen ääriviivat, ja kuin pyhitetty maa, se kätki heidän salaisuutensa visusti uumeiniinsa. Heidän maanvaltauksensa ei kiinnostanut ketään, sillä

kukaan muu ei halunnut seutuja omakseen. Eihän siellä ollut kuin soista joutomaata.

Niin viskinsä kuin lakinsa marskimaan asukkaat saivat omasta takaa – heidän lakejaan ei ollut kaiverrettu kivitaluihin tai raapustettu paperille, vaan ne kulkivat geeneissä syvään juurtuneina. Olivat ikiaikaisia ja luonnon sanelemia, niin kuin haukkojen ja kyyhkyjen hautomat lait. Nurkkaan ajettuna, epätoivoisena tai toisista erotettuna ihminen turvautuu vaistoihin, jotka tähtäävät vain ja ainoastaan selviytymiseen. Nopeasti ja täsmällisesti. Nuo vaistot pitävät aina pintansa, sillä ne siirtyvät lempeämpiä geenejä useammin polvelta toiselle. Kyse ei ole moraalista vaan yksinkertaisesta laskutoimituksesta. Keskenään kyyhkyset kinastelevat yhtä lailla kuin haukat.

ÄITI EI SINÄ päivänä palannut. Kukaan ei sanonut asiasta mitään. Eikä varsinkaan isä. Hän kalisteli kattilankansia kalalta ja kotipolttoiselta viinalta löyhkäten. »Missäs päivällinen viipty?»

Veljekset ja siskokset kohauttivat hartioitaan katseet alas luotuina, ja isä sadatteli ja hoippui takaisin metsään. Oli riitoja ennenkin ollut; äiti oli jopa kerran pari häipynyt, mutta aina hän oli palannut, kaapannut sitten syliinsä kenet vain halailtavaksi suostuvan.

Kaksi vanhempaa siskoa valmisti heille aterian punaisista pavuista ja maissileivästä, mutta kukaan ei istunut pöydän ääreen syömään, niin kuin äidin kanssa olisi tehty. Kukin kauhoi itselleen papuja kattilasta, mätkäisi maissileivän palan niiden päälle ja paineli syömään lattialla oleville patjoilleen tai kuluneelle sohvalle.

Kyalle ei ruoka maistunut. Hän istui kuistin rappusilla ja tuijotti polulle. Ikäisekseen pitkän, luisevanlaihan tytön iho oli tummaksi paahtunut ja tukka suora, paksu ja musta kuin variksen siivet.

Pimeään tullen vahtivuorosta oli luovuttava. Sammakoiden kurnutus peittäisi askelten äänet alleen, mutta silti hän makasi kuistille pedatussa vuoteessaan korvat höröllä. Vasta samana aamuna hän oli herännyt siansivun räiskeeseen valurautapannulla ja puu-uunissa paistuvien piimäsämpylöiden tuoksuun. Hän oli kiskonut lappuhaalarit ylleen ja rientänyt keittiöön kattamaan lautaset ja haarukat. Poimimaan ötököitä suurimoiden seasta. Yleensä äiti otti hänet aamuisin leveä hymy huulillaan halaukseen – »Huomenta, tyttökultani» – ja sitten he touhusivat kaksin askareiden kimpussa kuin tanssin tahtiin. Toisinaan äiti lauloi kansansävelmiä tai luritti lastenloruja: »Tämä pikku possu lähti ostamaan ruokaa.» Tai sitten hän pyöräytti Kyan jitterbugin pyörteisiin, ja he tömistelivät vanerilattialla, kunnes musiikki patteriradiossa hiipui ja laite alkoi kuulostaa siltä kuin se olisi lauleskellut itseksensä tynnyrin uumenissa. Joinain aamuina äiti taas puheli aikuisten asioita, joita Kya ei tajunnut, mutta hän arveli, että johonkin äidin sanojen täytyi päästä purkautumaan, joten hän antoi niiden imeytyä oman ihonsa alle työntäessään lisää puita hellaan ja nyökytteli ymmärtäväisen oloisena.

Sitten kaikki piti saada tohinalla jalkeille ja syömään. Ilman isää. Isällä oli tasan kaksi asetusta: joko täysi hiljaisuus tai huuhtaminen. Joten ei haitannut, vaikka isä jäikin jatkamaan uniaan tai ei tullut lainkaan kotiin.

Mutta tänä aamuna äiti oli ollut hiljaisella päällä, hymy kateissa, silmät punoittavina. Hän oli sitonut otsalleen merirosvotyyliin valkoisen huivin, mutta mustelman sinipunaiset ja kellertävät reunat olivat silti pilkistäneet sen alta. Heti aamiaisen jälkeen, jo ennen kuin tiskit oli pesty, äiti oli pakannut muutamia tavaroitaan kapsäkkiin ja kävellyt polkua pitkin tiehensä.

SEURAAVANA AAMUNA KYA meni jälleen asemiinsa portaille ja porautui tuijottamaan tummalla katseellaan kujaa kuin olisi odottanut junaa tunnelista. Marskimaa polun päässä oli verhoutunut niin matalalla leijuvaan sumuun, että sumuvaipan pehmeä helma hipoi mutaa. Kya naputteli paljailla varpaillaan portaita, kieputti ruohonkorsia muurahaisleijonien ympärillä, mutta kuusivuotias ei pysty kauaa istumaan aloillaan, joten pian hän tallusteli vuoroveden jättämälle mudalle varpaat liejussa maiskahdellen. Hän kyykistyi kirkkaan veden ääreen ja katseli, kun pikkukalat pujahtelivat auringonläikkien ja varjojen väliä.

Jodie huikkasi hänelle sahapalmupuskista. Kya tähyili, josko veljellä olisi uutisia. Mutta puolihuolimattomasta tavasta, jolla Jodie pujotteli teräväreunaisten lehtien lomasta, Kya tiesi, ettei äiti ollut palannut kotiin.

»Leikitäänkö löytöretkeilijöitä?» veli kysyi.

»Sähän sanoit olevas jo liian vanha retkileikkiin.»

»Äh, kunhan vaan sanoin. Ei siihen ole ikinä liian vanha. Kumpi ekana!»

He syöksyivät mutaisen tasangon halki, sitten metsikön läpi kohti rantaa. Kya kiljaisi, kun Jodie kiri hänen ohitse, ja nauroi, kunnes he pääsivät isolle tammipuulle, jonka jättimäiset raajat kurkottelivat hiekkarannan ylle. Jodie oli heidän isoveljensä Murphin kanssa naputellut oksien varaan pari lankkua tähystystorniksi ja puumajaksi. Nyt rakennelma oli sortumassa, se keikkui ruosteisten naulojen varassa.

Jos Kya ylipäättään kelpuutettiin osaksi miehistöä, hän sai useimmiten olla pelkkänä orjatyttönä, tuoda veljilleen äidin peltiltä pihistettyjä lämpimiä piimäsämpylöitä.

Mutta tänään Jodie sanoi: »Sä saat olla kapteeni.»

Kya nosti oikean kätensä pystyyn hyökkäyksen merkiksi. »Annetaan espanjalaisille kyytiä!» He katkaisivat itselleen

kepeistä miekat ja rymistelivät karhunvatukkapensaiden halki huutaen ja sivallellen vihollisiaan.

Sitten – liikkuen helposti sisään ja ulos mielikuvitusleikistä – Kya asteli sammaloituneelle pölkylle ja istui alas. Jodie tuli vai-tonaisena hänen viereensä. Veli olisi halunnut sanoa jotain, mikä olisi vienyt siskon ajatukset pois äidistä, mutta sanat antoivat odottaa itseään, joten he vain katselivat uiskentelevien vesimit-tareiden varjoja.

Myöhemmin Kya palasi taas kuistin rappusille ja odotti pit-kän tovin. Tähytessään polun päähän hän ei itkenyt kyyneltä-kään. Ilme oli tyyni, ja tarkkaavaisten silmien alla huulet pysyivät ohuena viivana. Mutta sinäkään päivänä äiti ei palannut.

2.

Jodie

1952

Äidin lähtöä seuranneina viikkoina Kyan vanhin veli ja kaksi isosiskoa häipyivät hekin omille teilleen, kuin esimerkiksi noudattaen. He olivat joutuneet sietämään isän kiivaita raivonpuuskia, jotka alkoivat huutamisella ja kiihtyivät mottaisuuksi tai rajummiksi nyrkiniskuiksi, ja niin he alkoivat yksi kerrallaan liivetä paikalta. Melkein aikuisiahan he jo olivatkin. Eikä Kya myöhemmin enää muistanut heidän ikiensä lisäksi heidän oikeita nimiäänkään, vain kutsumanimet: Missy, Murph ja Mandy. Kuis-tivuoteeltaan Kya löysi pienen kasan sukkia, jotka siskot olivat hänelle jättäneet.

Sinä aamuna, kun sisaruksista oli jäljellä enää Jodie, Kya heräsi *kolin-kalin*-ääniin ja aamiaisen paistorasvan käryyn. Hän sän-täsi keittiöön, sillä luuli, että äiti oli tullut kotiin ja paistoi siellä maissiröstejä tai -kakkuja. Mutta puuhellan ääressä maissipuuroa hämmentämässä seisoikin Jodie. Kya hymyili kätkeäkseen pet-tymyksensä, ja veli taputti hänen tukkaansa hyssytellen hellästi siskoa pysyttelemään hiljaa; jos he eivät herättäisi isää, he voisivat syödä kahdestaan. Jodie ei osannut leipoa sämpylöitä eikä peko-niakaan ollut, joten veli laittoi heille puuroa ja laardissa paistet-

tua munakokkelia, ja he istuivat yhdessä aterioimaan vilkuillen toisiaan ääneti hymy huulillaan.

He tiskasivat nopeasti astiat ja syöksyivät sitten ovesta suunnatakseen suolle, Jodie etunenässä. Mutta samalla hetkellä isä alkoi huutaa ja nilkutti heidän peräänsä. Hänen käsittämättömän laiha vartensa näytti hoippuvan sinne tänne heikon painovoiman armoilla, ja takahampaat välkkyivät keltaisina kuin vanhalla koiralla.

Kya kohotti katseensa Jodieen. »Me voidaan juosta pakoon. Mennä sinne sammalpaikkaan piiloon.»

»Ei tässä hätää. Kyllä se tästä», Jodie sanoi.

MYÖHEMMIN, PÄIVÄN JO painuessa mailleen, Jodie löysi Kyan rannalta tuijottelemassa merelle. Kun hän tuli Kyan viereen, tyttö ei katsonut veljeään vaan jatkoi vellovien aaltojen tarkkailua. Sisko tajusi kuitenkin Jodien puhetavasta, että isä oli motannut veljeä naamaan.

»Mun on pakko lähteä, Kya. En vaan voi asua täällä enää.»

Kya oli vähällä kääntyä veljeään kohti, mutta jätti tekemättä niin. Hän olisi halunnut anella Jodielta, ettei tämä jättäisi häntä yksin isän kanssa, mutta sanat juuttuivat kurkkuun.

»Ymmärrät sitten isompana», Jodie sanoi. Kya olisi halunnut karjua, että vaikka hän olikin pieni, ei hän sentään tyhmä ollut. Hän tajusi, että kaikki häipyivät isän takia, mutta sitä hän ihmetteli, miksi kukaan ei ottanut häntä mukaan. Oli Kyakin miettinyt lähtemistä, mutta hänellä ei ollut mitään paikkaa, mihin mennä, eikä rahaa bussilippuun.

»Oot sitten varovainen, Kya, kuulitko. Jos tänne tulee ketään, älä mene sisälle. Sieltä sut saadaan kiinni. Juokse kauas suolle karakuun, piiloudu pusikkoon. Muista aina peittää omat jäljet, senhän oonkin sulle opettanut. Ja isältäkin voit piilotella.» Kun Kya ei vielääkään sanonut mitään, Jodie hyvästeli siskonsa ja harppoi rannan

»Tämä ällistyttävä esikoinen on kaunis
ja unohtumaton romaani, jossa piilee valtavaa voimaa.

Kirja sai minut itkemään ensimmäistä
kertaa pitkään aikaan.»

– Kristin Hannah, *Satakielen* kirjoittaja

Kun pohjoiscarolinalaiselta suolta löytyy kylän
oman kultapojan ruumis, epäilykset kääntyvät Kya Clarkiin,
joka asuu marskimaan reunalla. Kouluja käymätön
juopon tytär, köyhää valkoista roskasakkia
– vai jotain aivan muuta? Kya on oppinut selviytymään
yksin, ystäväystymään suon eläinten kanssa ja lukemaan
sen vesiä ja mättäitä. Mutta hänkin kaipaa rakkautta,
ja kun villi luonto kohtaa ihmisten maailman,
ei mikään ole enää entisellään.

»Sanat eivät riitä kuvaamaan kuinka paljon
rakastin tätä kirjaa! En halunnut tarinan
päättävän lainkaan.»

– Reese Witherspoon,
näyttelijä ja elokuvatuottaja

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-44600-3